Pianissimo: odskočna deska za mlade pianiste

V Peterlinovi dvorani se je v sklopu cikla Pianissimo predstavil obetavni pianist Leonard Kobal

SVETLANA BRECELJ
TRST



FOTO DAMJ@N

Mladi pianisti imajo v okviru cikla *Pianissimo* vsako leto dragoceno priložnost, da nastopijo pred širšim občinstvom, si pridobijo koncertne izkušnje in se predstavijo v pomembnih glasbenih dvoranah. V Peterlinovi dvorani v Trstu je v ponedeljek, 2. marca, potekal koncert iz omenjenega cikla, ki ga organizira Društvo klavirskih pedagogov Slovenije. Tokrat je nastopil pianist Leonard Kobal, ki je občinstvo navdušil z zahtevnim in umetniško prepričljivim programom.
Predsednik Slovenske prosvete Tomaž Simčič se je ob tej priložnosti zahvalil vsem organizatorjem in sodelujočim ustanovam, ki omogočajo takšne glasbene večere. Izrazil je zadovoljstvo, da Slovenska prosveta sodeluje pri projektih, ki bogatijo slovenski kulturni prostor.
Združenje EPTA (European Piano Teachers' Association) deluje že od leta 1978, ko je bilo ustanovljeno v Londonu, danes pa združuje kar 39 držav članic. Slovenija je članica od leta 1998 in se redno udeležuje mednarodnih srečanj, hkrati pa je zelo dejavna tudi na domačih tleh, kjer vsako leto organizira *Klavirske dneve*, torej festival klasične glasbe.
Ciklus *Pianissimo* vsako leto ponudi priložnost perspektivnim pianistom, da nastopajo po Sloveniji, si pridobijo dragocene koncertne izkušnje in se predstavijo širšemu glasbenemu občinstvu. V letošnji sezoni bodo poleg Leonarda Kobala nastopili še pianistka Zala Zgonc in pianist Goce Zlatev. Društvo klavirskih pedagogov Slovenije skrbi tudi za strokovno revijo *Virkla*, ki izhaja od leta 2013 in je namenjena pianistom, klavirskim pedagogom, mladim glasbenikom ter vsem ljubiteljem klavirske umetnosti.
Ravnatelj Glasbene matice Manuel Figheli je na ponedeljkovem večeru poudaril, da je EPTA eno izmed najbolj prepoznavnih društev na področju glasbene pedagogike. Izrazil je zadovoljstvo zaradi sodelovanja z Glasbeno matico ter se zahvalil Društvu slovenskih izobražencev in Slovenski prosveti za podporo pri organizaciji dogodkov.
Ob tem je omenil tudi, da se vsako leto za nastope v ciklu *Pianissimo* prijavi več talentiranih kandidatov, kar kaže na velik interes med mladimi pianisti in na visoko raven koncertov.
Pianist Leonard Kobal se je rodil v Murski Soboti in je trenutno študent klavirja na Akademiji umetnosti v Novem Sadu, kjer študira pri profesorjih Milanu Miladinoviću in Riti Kinki. Izpopolnjeval se je na številnih mednarodnih seminarjih pri priznanih pedagogih ter dosegel visoke uspehe na tekmovanjih, kot na državnem tekmovanju *TEMSIG*, ko je leta 2022 osvojil prvo nagrado. Nastopal je tako v solističnih kot komornih in orkestrskih zasedbah doma in v tujini. Prejel je tudi nagrado za odličnost *Rotary* kluba Varaždin.
Na ponedeljkovem večeru je predstavil zelo zanimiv in tehnično zahteven program. Najprej je zaigral *Balado v g-molu, op. 23* Frédérica Chopina, sledilo je Lisztovo delo *Funérailles* iz cikla *Harmonies poétiques et religieuses*. V nadaljevanju je izvedel *Etide* Aleksandra Skrjabina in koncert sklenil z mogočno *Sonato v b-molu, op. 36* Sergeja Rahmaninova. Njegov nastop je bil prepričljiv in energičen.
Ob koncu večera je predsednik Društva slovenskih izobražencev Martin Brecelj izrazil zahvalo vsem organizatorjem in pianistu za izjemen glasbeni večer. Ob tem je tudi izrazil spoštovanje do pokojnega Rafka Dolharja in spomnil na žalno sejo, ki je potekala v sredo, 4. marca.

Štirje ugledni gostje o "Svetli strani dela"

V četrtek, **19. marca**, se v Peterlinovi dvorani v Ul. Donizetti 3 v Trstu ob 18. uri ponuja izreden večer, ki ga skupaj pripravljajo Knjižnica Dušana Černeta, Založba Mladika in Slovenska matica. Nedavno je namreč najboljši poznavalec nekdanje slovenske komunistične tajne politične policije (Udbe), plodni publicist Igor Omerza, izdal še 2. in 3. del trilogije o dnevniku Delo in Udbi.
Po 1. delu iz leta 2019 (*Temna stran Dela, Knjiga 1, Osupljiva anatomija režimsko-udbovskih labirintov*), je zdaj objavil še drugi del popisa negativcev, ki so delali za Udbo v uredništvu omenjenega časopisa (*Temna stran Dela, Knjiga 2, Kronika propadle "udbovsko-čebinske" Slovenije*) in pa tretji del, o pozitivnih osebnostih, ki osvetljuje sedem časnikarjev Dela, ki jih je zalezovala ali preganjala Udba (*Svetla stran Dela, Tretja knjiga trilogije*). Skupno gre za kar 1015 strani obdelave večinoma še nepoznane arhivske dokumentacije.
Tržaški večer bo posvečen "svetlim likom". Pri okrogli mizi bosta poleg avtorja Igorja Omerze in moderatorja Iva Jevnikarja spregovorili publicistka in nekdanja zalezovana časnikarka pri Delu Alenka Puhar ter pisateljica Jasna Blažič, torej hčerka Delovega časnikarja Viktorja Blažiča, ki je bil zaradi sodelovanja z Edvardom Kocbekom in Borisom Pahorjem tudi obsojen in zaprt. O knjigi, ki jo je Jasna Blažič pred kratkim posvetila očetu pod naslovom *Skupinski portret z očetom, Viktor Blažič, publicist in disident* in je izšla pri Slovenski matici, bo spregovorila tajnica-urednica Slovenske matice Ignacija Fridl Jarc.
Naj še omenimo, da je Blažičeva pri Mladiki leta 2021 izdala roman *Izvir*, za katerega je spremno besedo prispevala pisateljica Evelina Umek.

Srebrni jubilej Ribiškega muzeja Tržaškega Primorja

Ob obletnici so se poklonili tako ribiški preteklosti kot spominu na pesnika Miroslava Košuto

MATEJ CAHARIJA
TRST


FRANCO COSSUTTA FOTO DAMJ@N


VESNA HUMAR FOTO DAMJ@N



FOTO DAMJ@N

Kriški prosvetni dom Alberta Sirka je bil v soboto, 28. februarja, prizorišče svečanega praznovanja 25-letnice delovanja tamkajšnjega Ribiškega muzeja Tržaškega Primorja.
Na prazniku, ki je privabil veliko število vaščanov, nastopajočih, gostov in drugih, ki v severno-jadranskem prostoru čutijo povezanost z morjem kot nezamenljiv element lastne identitete, so spregovorili o doslej opravljenem delu in nakazali smernice razvoja muzeja, število obiskovalcev, katerega iz leta v leto raste. Udeležba, prisrčen značaj in vsebinska pestrost kulturnega sporeda prireditve z doseženimi rezultati v minulih 25 letih potrjujejo, da je Ribiški muzej med ljudmi, strokovnjaki in predstavniki institucij priljubljen in cenjen.
Pri istoimenskem društvu, ki je bilo leta 2000 pobudnik in gonilna sila za nastanek muzeja, si prizadevajo, da bi dragoceno kulturno, narodno in gospodarsko dediščino primorskega ribištva približali mladim.
Neutrudni predsednik muzeja Franco Cossutta – čigar navdušenja polna pričevanja o naši ribiški dediščini v televizijskih oddajah doprinašajo k temu, da prihaja pojem slovenske obale med Štivanom in Škednjem v zavest slovenskega naroda – je bil na proslavi vidno zadovljen. Ob njem so ustanovni člani društva pred 25 leti bili lani preminuli Bruno Volpi Lisjak, Vera Tuta Ban, Martina Repinc, Dušan Križman, Marino Košuta, Niko Sirk, Claudio Stergonšek in Livio Pertot.
V svojem pozdravnem nagovoru se je Cossutta spomnil začetkov zbiranja in hranjena eksponatov, ki so razstavljeni na lokaciji, s katere se obiskovalcu ponuja čudovit razgled na Tržaški zaliv. *"Hoteli smo skrbno zbirati gradivo, da bi trud naših prednikov, njihove zgodbe in vonj po morju ne šli v pozabo,"* je povedal.
V četrt stoletja je bilo opravljenega veliko dela. *"Muzej je postal srce istovetnosti,"* je menil Cossutta in navedel podatek, da je bilo v letih pred 1. svetovno vojno v vaseh ob Tržaškem zalivu dejavnih več kot petsto slovenskih profesionalnih ribičev. Zasluga muzeja je, da to poglavje primorske zgodovine ni tonilo v pozabo.
Križani so se ob tej priložnosti tudi poklonili pred nedavnim preminulemu pesniku Miroslavu Košuti: na oder so postavili povečano črno-belo fotografijo iz srede prejšnjega stoletja, na kateri je mladi pesnik držal v rokah ulovljeno tuno; recitator Sandi Paulina je občuteno podal njegove pesmi, ki so pristen izraz neposredne ljubezni do morja in nekdanjih ribičev; mnogi so v svojih pozdravnih nagovorih izpostavili neizbrisno sled, ki jo v našem in širšem prostoru pustil Košuta.
Kulturni program večera, ki ga je povezovala Jasmina Gruden, se je pričel z nastopom učencev vaške Osnovne šole Alberta Sirka, ki so pod vodstvom Sandre Poljšak in ob kitarski spremljavi Davida Pupulina zapeli pesmi iz Košutove zbirke Kriško-kraške.
Številni gosti so na večeru o delovanju muzeja izrekli laskave ocene. Kot prva je navzoče pozdravila državna sekretarka na Uradu Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu Vesna Humar, ki je spomnila, da so kriški ribiči in njihove žene z vztrajnostjo in trdno voljo prenašali vsakodnevne težave, ter izpostavila pomen ljubezni in miru. Senatorka Tatjana Rojc je v dopisu, ki ga je poslala organizatorjem, menila, da Ribiški muzej izpričuje, *"kje je naše slovensko morje in kako smo Slovenci prav zaradi nas Primorcev tudi narod pomorščakov, ribičev, sinovi in hčere najbolj severnega Sredozemlja, ki nam daje širino, ki nam omogoča, da dihamo svobodno."*
Predsednica SKGZ Nives Cossutta je poudarila, da se je kljub tragedijam (njen praded je na morju izgubil življenje) in težavam ljubezen ljudi do morja prenašala iz roda v rod. *"V srcu in duši smo zelo navezani na ribiško zgodovino. Pomorska kultura je del slovenske biti,"* je ugotavljala.
V imenu SSO je Marija Brecelj izpostavila nenadomestljivo vlogo, ki jo opravlja muzej, in spodbudila njegovo vodstvo k dodatnemu razvoju ponudbe; v dar je predsedniku Cossutti izročila slovensko zastavo, ki jo je z veseljem sprejel.
Čestitke so ob srebrnem jubileju organizatorjem izrekli tudi Karel Ražem (ZSKD), bivši predsednik Gospodarske zbornice Slovenije Jožko Čuk, ki je izpostavil pomen raziskovanja in širjenja ribiške dediščine, in predsednik Slovenske prosvete Tomaž Simčič, ki je ocenil, da *"je nemara ribištvo še premalo znan segment naše zgodovine."*
V imenu Slovenskega etnografskega muzeja, ki tesno sodeluje s kriškim muzejem, je pozdravil direktor Blaž Verbič, prisotna pa sta bila tudi predsednik zahodnokraškega rajona Pavel Vidoni in predsednik ZKB Adriano Kovačič.
Zaključni del programa so oblikovale članice pevskega zbora Kriške ribice, ki ga vodi Aljoša Saksida, in pevci zbora Vesna, ki ga vodi Rado Milič. Dogajanje se je na odru sklenilo s skupnim prešernim izvajanjem kriške himne in zaključnim druženjem.